

2024-10-17

Transportstyrelsen
kontakt@transportstyrelsen.se

Swedtrains remissvar avseende Transportstyrelsens förslag om ändrade avgifter för 2025

Om Swedtrain

Swedtrain är branschorganisationen för industrin och lärosätena som levererar moderna teknologier och hållbara lösningar för framtidens järnväg. Bland våra 50 medlemmar finns leverantörer av järnvägsfordon och fordonskomponenter, spårteknik, underhållsverkstäder, konsultföretag och forskningsinstitut.

Sammanfattning

Swedtrain förstår behovet av att justera avgifter för att finansiera Transportstyrelsens verksamhet. Däremot motsätter vi oss de föreslagna avgiftsökningarna, som lägger en oproportionerligt stor börda på järnvägssektorn jämfört med andra trafikslag.

De föreslagna höjningarna riskerar att ytterligare försämra konkurrensvillkoren för järnvägssektorn, särskilt för godstransporter som redan påverkas oproportionerligt av minskad miljökompensation och inom kort även starkt höjda banavgifter.

Swedtrain anser att dessa avgiftshöjningar försvårar järnvägens möjlighet att konkurrera på lika villkor. De riskerar även att ytterligare fördröja omställningen till ett hållbart transportsystem.

Swedtrains synpunkter

Nedan beskriver vi de konsekvenser som de föreslagna avgiftshöjningarna kan få för järnvägssektorn. Vi avstår från att kommentera avgifter relaterade till bil-, flyg- och sjöfart.

Avgiftshöjningar slår hårdast mot järnvägssektorn

De föreslagna höjningarna innebär att järnvägssektorn får bära en betydligt större ekonomisk börda jämfört med andra trafikslag.

Järnvägen står inför en genomsnittlig avgiftshöjning på 24 %, medan de andra trafikslagen har avsevärt lägre ökning (15 % för luftfart, 14 % för vägtrafik och 1 % för sjöfart). Dessutom omfattar förslaget flera av de största enskilda avgiftshöjningarna, som exempelvis en 380 % ökning för förnyelse av säkerhetsintyg.

2024-10-17

Försämrade konkurrensvillkor

Denna obalans försvårar avsevärt järnvägens möjligheter att konkurrera på lika villkor. Detta är särskilt problematiskt för:

- 1) Branschens mindre och fåtal kommersiella aktörer, som kommer ha svårt att möta dessa ökade kostnader utan att det påverkar deras ekonomiska stabilitet och investeringsmöjligheter.
- 2) Godstrafiken som redan konkurrerar på olika villkor med skattefinansierad persontrafik. Godstrafiken kommer att tappa oproportionerligt i konkurrenskraft vid en avgiftshöjning, med negativa följder för Sveriges exportberoende näringsliv.
- 3) Utvecklingen av hållbara transportlösningar, där järnvägen spelar en avgörande roll i att minska utsläppen från den svenska transportsektorn och bidra till klimatmålen i Sverige och EU.

Begränsade möjligheter att höja priserna

Till skillnad från många andra branscher har få järnvägsaktörer möjlighet att överföra de ökade kostnaderna till sina kunder genom prisökningar. Företagen tvingas själva absorbera stora delar av de ökade avgifterna, vilket riskerar att minska lönsamheten och hindra tillväxt och innovation inom branschen.

Orimligt att branschen ska täcka Trafikstyrelsens underskott

Många järnvägsaktörer återhämtar sig fortfarande från de ekonomiska effekterna av pandemin. Med de föreslagna avgiftshöjningarna ska järnvägsföretagen nu inte bara täcka sina egna underskott, utan även täcka Transportstyrelsens kostnader.

Förslag på lösningar

Swedtrain anser att Transportstyrelsen bör få ökade anslag från statsbudgeten istället för att behöva förlita sig på avgifter. Detta inte minst för att förhindra att enskilda trafikslag drabbas oproportionerligt.

Under tiden uppmanar Swedtrain Transportstyrelsen att överväga åtgärder för att minska kostnadsbördan och för att fördela denna mer rättvist.

- Inför en mer gradvis övergång till de föreslagna avgiftshöjningarna för att ge branschen tid att anpassa sig ekonomiskt.
- Effektivisera tillsynsprocesserna och minska byråkratin inom Transportstyrelsen.
- Överväg att införa en miljöbonus eller liknande, där hållbara transportalternativ gynnas avgiftsmässigt.
- Säkerställa att de ökade intäkterna används för att förbättra servicekvaliteten, med särskilt fokus på kortare handläggningstider och stöd till järnvägssektorn.

Kontakt Swedtrain

Anne Geitmann, generalsekreterare
kansliet@swedtrain.org | 072 212 46 61